

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه

و تقریر و بیان تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۱۰ / ربیع الأول / ۱۴۴۶ هـ، ق موافق ۲۳ / سنبله / ۱۴۰۳ هـ، ش

میلااد با سعادت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

بسم الله الرحمن الرحيم

إن الحمد لله، نحمده، ونستعينه، ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له. وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، بعثه الله تعالى بين يدي الساعة بشيراً ونذيراً، وداعياً إلى الله بإذنه وسراجاً منيراً، فبلغ الرسالة، وأدى الأمانة، ونصح الأمة، وجاهد في الله حق جهاده حتى أتاه اليقين، ووفق الله من شاء من عباده فاستجاب لدعوته، واهتدى بهديه، وخذل الله بحكمته من شاء من عباده فاستكبر عن طاعته، وكذب خبره، وعاند أمره، فباء بالخسران والضلال البعيد، أما بعد:

قال الله سبحانه وتعالى: (وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ). (الأنبياء: ۱۰۷)

مسلمانان محترم و عزتمند!

امروز ما میلااد با سعادت آن کسی را یاد آور می‌شویم که هدایت آورده است و به سراسر جهان پیام رب العالمین را آورده است، ما امروز از آن شخصیت بزرگ یاد آوری می‌کنیم که بشریت را از تاریکی های جهالت بیرون کرده است و مردم را از بندگی سنگ، چوب و انسان ها بیرون کرده و به بندگی الله تعالی آنها را دعوت داده است، ما امروز از پیدایش کسی صحبت می‌کنیم که الله تعالی در بین همه پیامبران او را افضل پیدا کرده است آن شخصیتی که در کتابهای گذشته به صفات نیکو توصیف شده است که حضرت محمد صلی الله علیه وسلم می باشد و این آن ماهی است که در آن سردار هر دو جهان پیدا شده است و این آن ماهی است که سید العالمین و سید البشر در آن پیدا شده است، این آن ماهی است که پیامبر مسلمانان در این ماه چشم به جهان گشوده است.

در این ماه خاتم النبیین محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم دیده به جهان گشوده است.

تاریخ پیدایش رسول الله صلی الله علیه وسلم:

رسول الله صلی الله علیه وسلم در دوازدهم ماه ربیع الاول در روز دوشنبه به عام الفیل برابر است در مکه مکرمه در شعب ابو طالب در خانه آمنه که فعلاً آنجا یک کتابخانه آباد شده، پا به عرصه وجود نهاد، که این تاریخ برابر است به بیستم یا بیست و دوم اپریل سال (۵۷۱) میلادی .

رسول الله صلی الله علیه وسلم خودشان در باره روز پیدایش خود فرموده است: (ذَلِكَ يَوْمٌ وُلِدْتُ فِيهِ ، وَيَوْمٌ بُعِثْتُ، أَوْ أُنزِلَ عَلَيَّ فِيهِ) رواه مسلم

ترجمه:- روز (دوشنبه) آن روزی است که من در آن پیدا شده ام در همین روز به پیامبری مبعوث شده ام و یا اینطور فرمودند که در این روز بر من وحی نازل شده است.

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم وقتی که پیدا شد جد او به او نام محمد صلی الله علیه وسلم را گذاشت، مؤرخین مینویسند که علت اختیار کردن این نام این بود که جد رسول الله صلی الله علیه وسلم عبد المطلب خواب دید که از کمر من زنجیرهای نقره ای بیرون شده که یک طرف آن به آسمان بود و طرف دیگر آن به زمین و طرف دیگر آن به مشرق بود و دیگر آن به مغرب؛ سپس دید که این ها درختی گشتند که در هر برگ آن روشنائی بود و مردم مشرق و مغرب بر آن خود را آویزان میکردند، تعبیر این خواب او را علمای وقت اینطور کردند: در خانه عبدالمطلب طفلی به دنیا می آید که مردم مشرق و مغرب از او اطاعت میکنند و مخلوق آسمان هم او را به حمد ستایش یاد میکنند و مردم زمین او را به حمد می ستایند؛ وقتی که رسول الله صلی الله علیه وسلم پیدا شد عبد المطلب به او نام محمد صلی الله علیه وسلم را گذاشت، مردم عرب قبلاً چنین نامی را به کسی ننهاده بودند. مردم به عبدالمطلب گفتند: این چگونه نامی است که به نوه خود گذاشی او در جواب گفت: من این نام را بخاطر این به نوه خود گذاشتم تا این که مخلوق آسمان و زمین او را ستایش کنند، در آسمانها هم محمد ستوده شده و در زمین هم محمد ستوده شده است. عیون الأثر (۱/ ۸۸)

قبل از رسول اکرم صلی الله علیه وسلم چهار نفر به اولاد های خود نام محمد را گذاشته بودند و آنها بنا بر اینکه پدران ایشان از یک عالم بادشاه اهل کتاب شنیده بودند که یک پیامبری به دنیا می آید که نام آن محمد می باشد، اینها هر یکی نذر کرده بودند که اگر از ما فرزند پیدا شود نام آنرا محمد می مانیم . الروض الأنف للسهيلي (۱/ ۲۷۶)

در حدیث شریف آمده است وقتی که نبی علیه السلام پیدا شد از جسم بی بی آمنه روشنائی بیرون شد که قصر های شام را روشن کرد. «عَنْ عَرَبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ فَذَكَرَ مِثْلَهُ وَزَادَ فِيهِ إِنَّ أُمَّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَتْ حِينَ وَضَعَتْهُ نُورًا أَضَاءَتْ مِنْهُ قُصُورَ الشَّامِ». مسند أحمد (۲۸/ ۳۸۲) ترجمه:- از عرباض بن ساریه رضی الله عنه روایت است او میگوید که من از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیده ام که فرمودند: من بنده الله تعالی و خاتم النبیین هستم و در این، این قول را زیاد کرد که مادر نبی علیه الصلاة والسلام بی بی آمنه وقتی که نبی علیه السلام را ولادت کرد دید که یک روشنائی قصرهای شام را روشن کرد، در شبی که رسول الله صلی الله علیه وسلم پیدا شد قصر کسرا به لرزه آمد دوازده برجهای آن فرو ریخت و آتش کده های فارس خاموش شد که سالها روشن بود و بحیره ساوه که بنام بحیره عراق شمرده می شد خشکید. که به این حادثه کسرا خیلی پریشان شد. خلاصة سير سيد البشر لمحج الطبري (ص: ۲۵)

پدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قبل از پیدایش وی وفات شده بود.

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم طفل خورد سال بود که حلیمه سعدیه از قبیله بنی سعد بخاطر شیر دادن وصحت مندی او پیامبر علیه السلام را با خود برد. در قبیله بنی سعد (شق الصدر) یعنی سینه را پاره کردن هم صورت گرفته بود. وقتی که رسول الله صلی الله علیه وسلم به سن هشت سالگی رسید جد او عبد المطلب وفات شد و سرپرستی نبی علیه السلام را کاکای او ابوطالب به دوش گرفت و وقتی که رسول الله صلی الله علیه وسلم دوازده ساله شد، کاکای او ابوطالب او را با خود در یک سفر تجارتي به شام برد که این هم بیانگر حفاظت او می باشد.

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیست و پنج ساله بود که با خدیجة الکبرا ازدواج کرد.

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم در سن چهل سالگی بود که به پیامبری مبعوث شد.

بیان صفات خلقتی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم:

الله جل جلاله رسول الله صلی الله علیه وسلم را سیره و صورت کامل و زیبا پیدا کرده بود. بیان صفات جمالی رسول الله صلی الله علیه وسلم را از صحابه کرام میشنویم.

اول: صفت چهره زیبا و مبارک رسول الله صلی الله علیه وسلم به زبان حضرت انس بن مالک رضی الله عنه: عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّهُ سَمِعَهُ يَقُولُ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ بِالطَّوِيلِ الْبَائِنِ، وَلَا بِالْقَصِيرِ، وَلَا بِالْأَبْيَضِ الْأَمْهَقِ، وَلَا بِالْأَدَمِ، وَلَا بِالْجَعْدِ الْقَطِطِ، وَلَا بِالسَّبِطِ، بَعَثَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى رَأْسِ أَرْبَعِينَ سَنَةً، فَأَقَامَ بِمَكَّةَ عَشْرًا سِنِينَ، وَبِالْمَدِينَةِ عَشْرًا سِنِينَ، وَتَوَفَّاهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى رَأْسِ سِتِّينَ سَنَةً، وَلَيْسَ فِي رَأْسِهِ وَلِحْيَتِهِ عَشْرُونَ شَعْرَةً بَيْضَاءَ». الشماثل المحمدية للترمذي ط المكتبة التجارية (ص: ۲۸)

ترجمه:- رسول الله صلی الله علیه وسلم نه بسیار قد بلند بود و نه بسیار کوتاه و نه بی حد سفید بود و نه هم سیاه رنگ، موی های مبارک نه بسیار مجعد بود و نه آویزان، و در سال چهلیم الله تعالی او را به پیامبری برگزید. ده سال را در مکه مکرمه سپری کرد و ده سال را در مدینه منوره و در سن شصت سه سالگی وفات شد و در سر و ریش مبارک از بیست تار موی بیشتر سفید نشده بود.

امام نووی رحمه الله میگوید: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات شد و عمرش (۶۳) سال بود و گفته میشود که (۶۵) شصت و پنج ساله هم بود و همچنان گفته میشود که (۶۰) ساله بود؛ مگر قول اول مشهور و صحیح است و این سه روایت در صحیح البخاری آمده است.

دوم: صفت صورت زیبای رسول الله صلی الله علیه وسلم از زبان حضرت علی رضی الله عنه:

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ: «لَمْ يَكُنِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالطَّوِيلِ وَلَا بِالْقَصِيرِ، شَتْنُ الْكَفَّيْنِ وَالْقَدَمَيْنِ، ضَخْمُ الرَّأْسِ، ضَخْمُ الْكَرَادَيْسِ، طَوِيلُ الْمَسْرِيَةِ، إِذَا مَشَى تَكَفَّأَ تَكَفُّوًا كَأَنَّمَا يَنْحَطُّ مِنْ صَبَبٍ، لَمْ أَرْ قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ مِثْلَهُ. صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ». الشماثل المحمدية للترمذي ط المكتبة التجارية (ص: ۳۱)

ترجمه:- از حضرت علی کرم الله وجهه روایت است، او میگوید: رسول الله صلی الله علیه وسلم نه بسیار بلند و نه بسیار قد کوتاه بود، به قدر مناسب کف های دست و پاهای کلان داشت، سر مبارک به قدر مناسب بزرگ بود، بندهای استخوان او بزرگ بود و سینه مبارک پهن و دارای موی بود و قتیکه در راه می رفت قدمهای پوره برمیداشت طوری که انسان از بالا به پائین می آید. من مانند آن شخص زیبا نه قبلاً دیده بودم و نه بعد از آن

سوم: صفت زیبای و مبارک رسول الله صلی الله علیه وسلم از زبان براء ابن عازب:

عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ الْبَرَاءَ بْنَ عَازِبٍ: أَكَانَ وَجْهُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلَ السِّيفِ؟ قَالَ: «لَا، بَلْ مِثْلَ الْقَمَرِ» الشماثل المحمدية للترمذي ط المكتبة التجارية (ص: ۳۹)

ترجمه:- شخصی از براء بن عازب رضی الله عنه پرسید: آیا چهره مبارک رسول الله صلی الله علیه وسلم مانند شمشیر زیبا بود او گفت: نخیر بلکه مانند: مهتاب زیبا بود.

در یک روایت دیگری میگوید: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا مَرْبُوعًا بَعِيدًا مَا بَيْنَ الْمُنْكَبَيْنِ، عَظِيمَ الْجُمَّةِ إِلَى شَحْمَةِ أُذُنَيْهِ الْيُسْرَى، عَلَيْهِ حُلَّةٌ حَمْرَاءُ، مَا رَأَيْتُ شَيْئًا قَطُّ أَحْسَنَ مِنْهُ» الشماثل المحمدية للترمذي ط المكتبة التجارية (ص: ۳۰)

ترجمه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چهار شانه و میلان به بلندی داشت، و بین شانه های مبارک فراخی داشت و موهای سر مبارک زیاد بود که به نرمی های گوش میرسید. به لباسی ملبس بود که خط های سرخ داشت. من از رسول الله صلی الله علیه وسلم کرده چیز خوب تر را ندیدم

چهارم: صفت رسول الله صلى الله عليه وسلم از زبان ابوهريرة رضي الله عنه :

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبْيَضَ كَأَنَّمَا صَيَّغَ مِنْ فِضَّةٍ، رَجُلَ الشَّعْرِ». الشَّامِلُ الْمُحَمَّدِيَّةُ لِلتِّرْمِذِيِّ
ترجمه:- از ابوهريرة رضي الله عنه روایت است ، او میگوید که رسول الله صلى الله عليه وسلم رنگ سفید داشت مثلیکه
از نقره جور شده باشد وموهای مبارک فروهشته بود.

پنجم: صفت رسول الله صلى الله عليه وسلم از زبان ابن عباس رضي الله عنهما:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْلَحَ الثَّنَيْتَيْنِ، إِذَا تَكَلَّمَ رَأَى كَالنُّورِ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ ثَنَائِيَاهُ»
الشَّامِلُ الْمُحَمَّدِيَّةُ

ترجمه:- دندان های پیش روی رسول الله صلى الله عليه وسلم اندکی فراخی داشت وقتیکه صحبت می کردند فکر
میکردی که از دندان های مبارک نور بیرون میشود.

بیان اخلاق نیک رسول الله صلى الله عليه وسلم:

مثالهای اخلاق نیک رسول الله صلى الله عليه وسلم آنقدر زیاد است که کتابها از آن پر شده است که چندی آن قرارذیل
است:

۱- سخاوت و کرم رسول اکرم صلى الله عليه وسلم:

رسول الله صلى الله عليه وسلم نسبت به همه مردم جهان زیاد با سخاوت بود. در حدیث شریف آمده است: (عَنْ ابْنِ
عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجُودَ النَّاسِ وَكَانَ أَجُودَ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيْلُ وَكَانَ يَلْقَاهُ
فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَيُدَارِسُهُ الْقُرْآنَ فَلَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجُودُ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ). صحیح البخاری (۷/۱)
ترجمه:- از عبدالله بن عباس رضي الله عنهما روایت است او میگوید که رسول الله صلى الله عليه وسلم نسبت به همه
مردم سخی بود و زیاد سخاوت او در ماه مبارک رمضان بود، وقتیکه جبرئیل علیه السلام با او ملاقات میکرد در هر شب
رمضان که قرآن را با او تکرار میکرد، یقیناً نیکی رسول الله صلى الله عليه وسلم نسبت به باد های تند زیاد سخی بود.

در روایت دیگر آمده است: (جَاءَتْ امْرَأَةٌ بِرُودَةٍ... قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي نَسِجْتُ هَذِهِ بِيَدِي أَكْسُو كَهَا فَأَخَذَهَا رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُحْتَاجًا إِلَيْهَا فَخَرَجَ إِلَيْنَا وَإِنَّهَا لِأَزَارُهُ فَجَسَّهَا رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَكْسُنِيهَا قَالَ نَعَمْ
فَجَلَسَ مَا شَاءَ اللَّهُ فِي الْمَجْلِسِ ثُمَّ رَجَعَ فَطَوَّأَهَا ثُمَّ أَرْسَلَ بِهَا إِلَيْهِ فَقَالَ لَهُ الْقَوْمُ مَا أَحْسَنْتَ سَأَلْتَهَا إِيَّاهُ وَقَدْ عَرَفْتَ أَنَّهُ لَا يَرُدُّ
سَائِلًا فَقَالَ الرَّجُلُ وَاللَّهِ مَا سَأَلْتَهَا إِلَّا لِتَكُونَ كَفَنِي يَوْمَ أَمُوتُ) صحیح البخاری ت (۴۹۱ / ۱۴)

ترجمه:- زنی با یک چین آمد وگفت: ای رسول الله! این چین را من به دستهای خود دوخته ام ومن این را به تو می
پوشانم، نبی علیه السلام آن چین را گرفت در حالیکه به آن ضرورت داشت وبه سوی ما بیرون شد وآن چین لنگ او
بود، شخصی از بین قوم آن چین را لمس کرد گفت یا رسول الله این را به من می پوشانی، رسول الله صلى الله عليه وسلم
به او گفت: درست است چند لحظه ای نبی علیه السلام در مجلس نشست، سپس به سوی خانه روان شد آن چین را به
این شخص فرستاد؛ مردم به آن شخص گفتند: کار خوب نکردی این چین را از رسول الله صلى الله عليه وسلم طلب
کردی در حالیکه تو میدانی که او سوال کننده را رد نمی کند، یعنی خواهش او را می پذیرد آن شخص گفت: قسم به الله
است که من این چین را طلب نکرده ام مگر بخاطر اینکه کفن من باشد روزیکه من می میرم.

۲- تواضع و نزدیکی رسول اکرم صلى الله عليه وسلم بامردم: کدام صفات و اخلاقیکه الله تعالی به رسول الله صلى الله
عليه وسلم داده بود. در دنیا این چنین اخلاق را هیچکسی نداشت که از جمله آن اخلاق یکی هم تواضع و نزدیکی
رسول الله صلى الله عليه وسلم بامردم است. با وجود اینکه الله تعالی او را افضل پیامبران پیدا کرده است باز هم خود

مبارک میگوید: (أنا سيد ولد آدم يوم القيامة ولا فخر وبيدي لواء الحمد ولا فخر وما من نبي يومئذ آدم فمن سواه إلا تحت لوائى) (أحمد ، والترمذى

ترجمه:- من بهترین اولاد های آدم علیه السلام استم در روز قیامت وفخر نمی کنم وبه دست من بیرق حمد می باشد وفخر نمی کنم ودر آن روز هیچ پیامبری از آدم شروع تا سائر انبیاء مگر اینکه در زیر بیرق من می باشند.

در حدیث دیگری آمده است: (وَأَنَا أَكْرَمُ وَلَدِ آدَمَ عَلَى رَبِّي وَلَا فَخْرًا) سنن الترمذی

ترجمه:- من نسبت به تمام اولاده آدم به نزد پروردگار خود زیاد قدرمند ومحترم استم وفخر نمی کنم.

در حدیث شریف آمده است: (عن أنسٍ أن امرأةً كان في عقلها شيءٌ، فقالت: يا رسول الله إن لي إليك حاجةً، فقال صلى الله عليه وسلم: يا أم فلانٍ انظري أي السكك شئت، حتى أفضي لك حاجتك، فخلًا - أي وقف - معها في بعض الطرُق، حتى فرغت من حاجتها) رواه مسلم.

ترجمه:- از حضرت انس رضی الله عنه روایت است او میگوید: یک زنی بود که در عقل آن ضعف بود، آن زن گفت: ای رسول خدا! من به تو حاجتی دارم پیامبر علیه السلام به او گفت: ای ام فلان ببین به هر کوجه ای که تو می پسندی من با تو میروم تا اینکه ضرورت تورا پوره کنم. سپس پیامبر علیه السلام با او در بعضی از راه ایستاد شد تا اینکه آن زن حاجت خود را بر آورده کرد.

۳- شفقت ومحبت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بالای امت:

به فضل و مرحمت الله جل جلاله رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بالای امت خود خیلی مشفق ومهربان بود طوری که الله تعالی فرموده است: {لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ} التوبة (۱۲۸) ترجمه:- یقیناً بسوی شما پیغمبری از خودتان آمد که رنج های شما بروی سخت است وبه هدایت شما بسیار علاقه مند است نسبت به مومنان بسیار با محبت ومهربان است

در این سورت الله تعالی پنج صفت رسول الله صلی الله علیه وسلم را بیان کرده است: ۱-رسولی است که از جمله شما انسانها است ۲-به مشقت وغم شما غمگین میشود ۳-به خیر دنیا و آخرت شما خیلی حریص است. ۴-۵- به مؤمنان دلسوز است وبه عام مردم مهربان است.. [تفسیر کبیر]

در یک حدیث شریف آمده : عن أبي هريرة قال أن أعرابياً بال في المسجد فنار إليه الناس ليقعوا به فقال لهم رسول الله صلى الله عليه وسلم دعوه وأهريقوا على بوله ذنوباً من ماء أو سجلاً من ماء فإنما بعثتم ميسرين ولم تبعثوا معسرين). صحيح البخاري (۳۵۹/۱۵)

ترجمه:- از حضرت ابو هریره رضی الله عنه روایت است او میگوید که یک اطرافی در مسجد نبوی ادرار کرد مردم بلند شد که او را جزا بدهند، نبی علیه السلام فرمودند: این شخص را بگذارید که ادرار خود را بکند بعداً بالای ادرار او یک دلو پر از آب را بیندازید، یا اینطور فرمودند: که یک دلو آب را؛ یقیناً شما آسانی کننده فرستاده شدید نه سختی کننده. نبی علیه السلام در شب سوم رمضان بخاطر این بیرون نشد که تراویح بالای امت فرض نشود.

در آخرت نبی علیه الصلاة والسلام در وقت شفاعت به الله تعالی به سجده می افتد الله تعالی به او میگوید: (يا مُحَمَّدُ ارْفَعْ رَأْسَكَ وَقُلْ يَسْمَعُ لَكَ وَسَلْ تُعْطَ وَاشْفَعْ تُشْفَعُ فَأَقُولُ يَا رَبِّ أُمَّتِي أُمَّتِي). صحيح البخاري ت (۵۴۹/۱۸) ای محمد! سر را بلند کن بگو! سخن هایت شنیده میشود. وطلب کن برایت داده میشود، شفاعت کن شفاعتت پذیرفته میشود نبی علیه السلام میگوید: من به پروردگار میگویم ای پروردگارم! امت من امت من؛ یعنی به امتیان من خوبی کن واز جهنم آنها را محفوظ بدار .

۴- حلم و عفو رسول اکرم صلی الله علیه وسلم:

در یک روایت آمده است: عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ غَزَوْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- غَزْوَةً قَبْلَ نَجْدٍ فَأَدْرَكَنَا رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- فِي وَادٍ كَثِيرِ الْعُضَاهِ فَنَزَلَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- تَحْتَ شَجَرَةٍ فَعَلَّقَ سَيْفَهُ بِعُضْنٍ مِنْ أَعْصَانِهَا - قَالَ - وَتَفَرَّقَ النَّاسُ فِي الْوَادِي يَسْتِظِلُّونَ بِالشَّجَرِ - قَالَ - فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- « إِنْ رَجَلًا أَتَانِي وَأَنَا نَائِمٌ فَأَخَذَ السَّيْفَ فَاسْتَيْقَظْتُ وَهُوَ قَائِمٌ عَلَيَّ رَأْسِي فَلَمْ أَشْعُرْ إِلَّا وَالسَّيْفُ صَلْتًا فِي يَدِهِ فَقَالَ لِي مَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي قَالَ قُلْتُ اللَّهُ . ثُمَّ قَالَ فِي الثَّانِيَةِ مَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي قَالَ قُلْتُ اللَّهُ . قَالَ فَشَامَ السَّيْفُ فِيهَا هُوَ ذَا جَالِسٍ » . ثُمَّ لَمْ يَعْرِضْ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- . صحیح مسلم (۶۲ / ۷)

ترجمه: - از جابر بن عبدالله رضی الله عنه روایت است او میگوید که در یک غزوه بار رسول الله صلی الله علیه وسلم به طرف نجد رفتیم، ما رسول الله صلی الله علیه وسلم را در یک رود که درختان زیاد داشت پیدا کردیم، نبی علیه السلام در زیر درختی آرام کرده بود و شمشیر خود را در یک درختی آویزان کرده بود. و مردم در آن رود پراکنده شدند بخاطر پیدا کردن سایه، نبی علیه السلام فرمودند:

شخصی آمد در حالیکه من خواب بودم و شمشیر من را گرفت و من بیدار شدم و آن شخص بالای سر من ایستاده بود و شمشیر را از نیام کشید و به من گفت: تورا از من کی خلاص میکند؟ من به او گفتم الله! باز برایم گفت: تورا از من کی خلاص میکند؟ من گفتم الله! آن شخص شمشیر در نیام داخل کرد و با اطمینان نشست و نبی علیه السلام برای او هیچ چیز نگفت.

۵- شجاعت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم:

نمونه های شجاعت رسول الله صلی الله علیه وسلم در کتابهای مغازی ذکر شده است. در یک حدیث شریف آمده است: (عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسَنَ النَّاسِ وَأَشَجَعَ النَّاسِ وَلَقَدْ فَرَعَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ لَيْلَةً فَخَرَجُوا نَحْوَ الصَّوْتِ فَاسْتَقْبَلَهُمُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ اسْتَبْرَأَ الْخَبَرَ وَهُوَ عَلَى فَرَسٍ لِأَبِي طَلْحَةَ عُرِيٍّ وَفِي عُنُقِهِ السَّيْفُ وَهُوَ يَقُولُ لَمْ تُرَاعُوا لَمْ تُرَاعُوا). صحیح البخاری ت (۳۹۳ / ۷)

ترجمه: - از حضرت انس رضی الله عنه روایت است او میگوید که رسول الله صلی الله علیه وسلم نسبت به همه مردم زیبا و شجاع بود. یک شبی مردم مدینه از حمله دشمن ترسیدن و همه مردم در پی آواز بیرون شدند و رسول الله صلی الله علیه وسلم با ایشان روبرو شد در حالیکه در باره موضوع تحقیق و معلومات کرده بود که به اسب ابوطلحه رضی الله عنه سوار بود و در گردن مبارک شمشیر آویزان بود و اینطور میگفت مترسید، مترسید.

بیان و تقریر فوائد میلاد با سعادت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم:

در بیان کردن میلاد و سیرت رسول الله صلی الله علیه وسلم فوائد زیادی است که بعضی آنها قرار ذیل است:

۱- در بیان میلاد با سعادت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم و سیرت او و پیدایش آن اظهار خوشحالی کردن است و در ظهور رسول الله صلی الله علیه وسلم اظهار خوشی یک کارمطلوب و شرعی است الله تعالی میفرماید: (قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ) یونس: (۵۸)

ترجمه:- بگو! به احسان الله و به رحمت او باید خوشحال شوند، این بهتر است از آنچه جمع آوری میکنند.

در آیت فوق الله تعالی ما را امر کرده که مسلمانان به رحمت الله خوشحال شوند و به نص قرآن ثابت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم نسبت به همه رحمت های الله تعالی رحمت بزرگ است، دیگر رحمت ها به این رحمت برابر شده نمی تواند. الله تعالی فرموده است: {وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ} الانبیاء: (۱۰۷).

ترجمه:- من تورا نفرستاده ام مگر رحمت از برای عالمیان.

امام سیوطی رحمه الله در تفسیر این آیت از عبدالله بن عباس رضی الله عنهما نقل کرده است: (عن ابن عباس رضی الله عنهما فضل الله العلم ورحمته محمد صلی الله علیه و سلم). الدر المنثور (۴/۳۶۷)، روح المعانی (۱۱/۱۴۱) از عبدالله بن عباس رضی الله عنهما روایت است او میگوید: فضل الله تعالی علم است ورحمت او محمد صلی الله علیه وسلم است.

۲- بیان کردن میلاد با سعادت رسول الله صلی الله علیه وسلم درحقیقت تعظیم شعائر الله است.

الله جل جلاله فرموده است: (ذَلِكَ وَمَنْ يُعِظْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ). الحج: (۳۲)

ترجمه:- مطلب همان است که بیان شد و هر کس به نشانه های دین الهی احترام بگذارد پس این کار ناشی از پرهیزگاری دلها است.

مراد از شعائر الله هر آنچه ایست که به تعظیم و احترام آن ثواب مرتب میشود. و به بی حرمتی آن مسلمان گنهگار میشود مانند: کعبه شریفه، مساجد، قرآن کریم، حضرت محمد صلی الله علیه وسلم.

شاه ولی الله دهلوی رحمه الله میگوید: (ومعظم شعائر الله أربعة: القرآن، والكعبة، والنبي، والصلاة). حجة الله البالغة (۱/۱۵۱) شعائر بزرگ و مهم چهار است: قرآن کریم، کعبه شریفه، نبی و نماز.

ذات رسول اکرم صلی الله علیه وسلم از برای مسلمانان شعائر الله است و در میلاد با سعادت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدح و صفت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیان میشود و به او درود گفته میشود و فضائل شخصیت او بیان میشود، غزوات و عبادات مبارک بیان میشود که در حقیقت این احترام شعائر الله است که تقرب و نزدیکیت الله تعالی میشود ان شاء الله.

۳- در یاد کردن میلاد با سعادت رسول الله صلی الله علیه وسلم موقع و فرصت درود گفتن برابر میشود و درود گفتن به رسول الله صلی الله علیه وسلم یک عمل مطلوب در دین است. الله تعالی فرموده است: (إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ، يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا). الأحزاب: (۵۶)

ترجمه:- یقیناً الله و فرشتگان بر پیامبر درود میفرستند ای مومنان شما هم بر وی درود بفرستید و چنان که باید سلام بگوئید.

در وقت بیان کردن میلاد با سعادت رسول الله صلی الله علیه وسلم نام مبارک او گرفته میشود. و قتیکه نام مبارک رسول الله صلی الله علیه وسلم یاد کرده شود حاضرین مجلس باید به او درود بگویند.

علامه طحطاوی میگوید: هر قتیکه نام مبارک نبی علیه السلام گرفته شود درود گفتن به او واجب کفائی است (والثانی كلما ذکر إسمه صلی الله علیه وسلم على قول الطحاوي والظاهر أنه على الكفاية لحصول المقصود وهو تعظيمه صلی الله علیه وسلم) حاشیة الطحطاوی على المراقی (ص: ۱۸۱)

واجب دیگر درود است، و آن در وقتی واجب میشود که نام نبی علیه السلام یاد شود و این نظر امام طحاوی است که در این وقت به رسول الله صلی الله علیه وسلم واجب عینی است؛ امام علامه طحطاوی میگوید که ظاهر سخن این است که در این وقت درود گفتن واجب کفائی است، زیرا که مقصد حاصل میشود و آن تعظیم رسول الله صلی الله علیه وسلم است. درود گفتن به رسول الله صلی الله علیه وسلم بجا کردن امر پروردگار است که این خود عبادت است.

۴- در یاد بود میلاد رسول الله صلی الله علیه وسلم اظهار محبت با رسول الله صلی الله علیه وسلم و سپاسگذاری نعمت پروردگار است.

در بیان میلاد و سیرت رسول الله صلی الله علیه وسلم محبت با رسول الله صلی الله علیه وسلم را نشان میدهد و محبت با رسول الله صلی الله علیه وسلم وسیله و ذریعه است. و محبت رسول الله صلی الله علیه وسلم نشانه کمال ایمان است. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است (عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ» . صحیح البخاری ت (۱/۱۹)

ترجمه:- مومن کامل شده نمیتواند یکی از شما تا وقتیکه من محبوب نشوم به نزد او نسبت به پدر، فرزند و همه مردم. در زمان رسول الله صلی الله علیه وسلم وقتیکه شعراء مدح و صفت رسول الله صلی الله علیه وسلم را در شعر بیان میکردند رسول الله صلی الله علیه وسلم به آن خوشحال میشد و بعضی اوقات بخاطر خوشحالی آنها تحایفی به ایشان میداد. در مراسم میلاد با سعادت نبی علیه السلام واعظان و خطباء صفات رسول الله صلی الله علیه وسلم، مقام و شجاعت او را به مردم معرفی میکنند امید است که به این کار رسول الله صلی الله علیه وسلم بعد از وفات از ما خوشحال و راضی شود. و این عمل نشان دهنده محبت با رسول الله صلی الله علیه وسلم میباشد. (انما الأعمال بالنیات) همچنان در بیان میلاد رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ادای شکر نعمت الله تعالی است.

آمدن رسول الله صلی الله علیه وسلم به جهان نعمت بزرگ الله تعالی است، باید که در مقابل این نعمت الله تعالی شکر گذاری کنیم. الله تعالی فرموده است: (وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ). الضحی: (۱۱) ترجمه:- و نعمت پروردگار خویش را بیان کن.

امام بن حجر عسقلانی رحمه الله در باره میلاد النبوی میگوید: (برای من تخریج میلاد النبوی از آن اصل آشکار میشود که در حدیث صحیحین آمده، وقتیکه نبی علیه السلام به مدینه منوره رفتند دیدند که یهود روز عاشورا را روزه میگیرند؛ نبی علیه الصلاة والسلام از آنها در باره روزه گرفتن این روز پرسید؟ آنها در جواب گفتند این آن روزی است که الله تعالی فرعون را غرق کرده و موسی علیه السلام را نجات داده است.

پس ما در این روز به نیت شکرگذاری روزه میگیرم، از این حدیث عمل شکر گزاری الله تعالی افاده میشود، در مقابل آنچه که الله تعالی احسان کرده در یک روز معین مانند: رسیدن نعمت و یا دفع عذاب و دیگر اینکه اداء کردن این شکر در هر سال اعاده میشود در همین روز

و اداء نمودن شکر الله تعالی به انجام دادن عبادات مختلف صورت میگیرد مانند: سجده کردن، روزه گرفتن، صدقه دادن، تلاوت قرآن کریم و دیگر نعمت بزرگ در این روز چه است نسبت به ظهور رسول اکرم صلی الله علیه وسلم که پیامبر رحمت است؟ بناً مناسب است که در این روز (روز پیدایش رسول اکرم صلی الله علیه وسلم) بعینه تحری شود. الحاوی للفتاوی - للسیوطی (۱/۱۸۶) البته تحقیق علمای دیوبند این است که در بیان کردن میلاد النبوی صلی الله علیه وسلم باید تعیین وقت نشود.

مولانا خلیل احمد سهارنپوری رحمه الله در مصنف مشهور خود المهند علی المفند که به عقائد علمای دیوبند شهرت دارد در جواب یک سوال اینطور نوشته است: (حاشا ان يقول احد من المسلمین- فضلاً أن نقول نحن- أن ذکر ولادته الشریفة علیه الصلاة والسلام بل ذکر غبار نعاله و بول حماره مستقیح من البدعات السيئة المحرمة، فالاحوال التي لها ادنی تعلق برسول الله، ذکرها من أحب المندوبات واعلی المستحبات عندنا.- الى أن قال: بشرط أن مقرونًا بصدق النية والاخلاص، واعتقاد كونه داخلًا في جملة الاذکار الحسنة المندوبة غير مقيد بوقت من الأوقات اهـ) المهند علی المفند ص (۷۸-۷۹)

خلاصه جواب مولانا خلیل احمد سهارنپوری رحمه الله این است که هیچ وقتی اینطور نیست که یک مسلمان بگوید و خاصتاً ما بگوئیم که بیان کردن ولادت رسول الله صلی الله علیه وسلم حتی که بیان کردن گرد غبار پایزار رسول الله صلی الله علیه وسلم

و مرکب ایشان قبیح است و یا از بدعات حرام است! بلکه آن احوالیکه که به رسول الله صلی الله علیه وسلم تعلق کم دارد، ذکر آنها از جمله مندوبات است به نزد ما... به شرط اینکه به نیت پاک و اخلاص باشد و به این عقیده باشد که این از جمله اذکار مستحب است و دیگر شرط اینکه به وقت معین مقید نشود.

۵- بیان میلاد و سیرت رسول الله صلی الله علیه وسلم سبب تثبیت قلب های مومنین است.

الله جل جلاله در قرآن کریم واقعات انبیاء را در جاهای متعدد ذکر کرده است و تا روز قیامت ذکر کردن این واقعات جاری است، تا اینکه به بیان این واقعات قلب رسول الله صلی الله علیه وسلم و مومنین محکم و ثابت شود. الله جل جلاله فرموده است: {وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُنَبِّئُ بِشَيْءٍ فُؤَادِكَ}. هود: (۱۲۰) ترجمه: و ما آنچه را که از اخبار پیامبران بر تو میخوانیم چیزی است که به وسیله آن قلب تورا قوی میگردانیم.

بنابراین در میلاد با سعادت رسول الله صلی الله علیه وسلم واقعات زندگی رسول الله علیه وسلم غزوات، اخلاق، صفات، تحمل مشقت ها در راه دین و کیفیت تعامل با کفار بیان میشود که باعث ثبات و استقامت در زندگی ما میگردد و همچنان نسل آینده از سیرت رسول الله صلی الله علیه وسلم خبر میشوند و در فکر و قلب آنها تاثیر مثبت میکند. در یک روایت آمده است که علمای سلف به اولاد های خود غزوات رسول الله صلی الله علیه وسلم را به دقت می آموختند. عن اسماعیل بن محمد ابن سعد قال کان ابي يعلمنا مغازي رسول الله صلی الله علیه وسلم و یعدھا علینا و سرایاه و یقول یا بنی هذه مآثر آبائکم فلا تضيعوا ذکرها) الجامع لأخلاق الراوي للخطيب البغدادي (۲/ ۱۹۵) ترجمه: از اسماعیل بن محمد بن سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه روایت است او میگوید

که برای ما پدر ما محمد ابن سعد ابن ابی وقاص غزوات و سر بازی رسول الله صلی الله علیه وسلم را طوری نشان می داد و برای ما شمار میکرد و میگفت: ای فرزندانم این ارزشها و مناقب پدران شما است. یاد آنها ضایع مکنید.

البته این ضروری است که در روز میلاد با سعادت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم درود گفتن به رسول الله صلی الله علیه وسلم اخلاق او را بیان کردن و شجاعت او را در غزوات بیان کردن و صبر کردن او در وقت مشکلات. و در کارهای دنیوی و اخروی اهمیت اتباع از رسول الله صلی الله علیه وسلم. و در بیان کردن میلاد از بیان کردن هر نوع روایت های ضعیف، اسراف، کارهای غیر شرعی، اختلاط مرد وزن و سائر منکرات خود داری شود.

امام ابن حجر عسقلانی در این باره میگوید: (وَأما ما يعمل فيه فينبغي أن يقتصر فيه على ما يفهم الشكر لله تعالى من نحو ما تقدم ذكره من التلاوة والإطعام والصدقة وإنشاد شيء من المدائح النبوية والزهدية المحركة للقلوب إلى فعل الخير والعمل للأخرة، وأما ما يتبع ذلك من السماع واللهم وغير ذلك فينبغي أن يقال ما كان من ذلك مباحاً بحيث يقتضي السرور بذلك اليوم لا بأس بالحاقه به، وما كان حراماً أو مكروهاً فيمنع، وكذا ما كان خلاف الأولى انتهى). الحاوي للفتاوي - للسيوطي (۱/ ۱۸۸)

ترجمه:- و آن کارهاییکه در این روز (میلاد النبوی) صورت میگیرد مناسب است که این روز به آن کارهای اختصاص داده شود که از آن کارها شکرگزاری الله تعالی معلوم شود طوریکه قبلاً گذشت؛ مانند: تلاوت قرآن کریم، دادن صدقات، مدح نبی علیه السلام و همچنان بیان کردن چیز های که قلب ها را تحریک میکند بسوی کارهای نیک و آخرت و از کارهای حرام، مکروه، لهو و خلاف اولاً ممانعت صورت گیرد البته اقدام به کارهای مباح و مقتضای خوشحالی پروا ندارد.